

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

2 De Suspensione partiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

Nauarr.

beneficium non est aliquid pecunia æstimabile secundum ius Ecclesiasticum, licet natura sua dici possit æstimabile, ut in simili notauit Nauarrus in commentario de usuris, ad cap. Si seueraueris, l. 4. quæstione tertia, notabil. 9. nume. 17. quomodo etiam conferre beneficium dici potest natura sua æstimabile pretio, quamuis iure non fit: ergo quoad hoc æqualis est ratio inter illos actus. Præterea gratis videtur adiecta illa limitatio de fructibus pretio æstimabilibus, cum suspensio à beneficio simpliciter fiat.

33
Veræ responsio.

Dico ergo, improprie dictum esse conferre beneficium pertinere ad fructus Episcopatus: nam reuera non ita est, sed pertinet ad officium Episcopatus, est enim quidam actus illius muneris: sicut conferre Sacramenta est actus beneficij parochialis. Tamen quia ille actus censetur aliquo modo utilis Episcopo, & redundans in commodum eius; id eo secundum quandam vulgarem loquendi rationem dicitur collatio beneficij pertinere ad fructus Episcopatus. Vnde est magna differentia inter actum conferendi beneficium ex Viuris, & officij prouenientis à superiori beneficio, & inter actum permutandi, vel donandi proprium beneficium: nam ille prior non est actus dominij, sed muneris: & ideo non est actus beneficij, ut beneficium est, sed ut officium: posterior vero non est actus muneris sed dominij; vnde est actus beneficij, ut beneficium est, sed ut est quædam res propria; non vero est actus præbende; ut officium in se includit, quod per se notum est: & ideo non est similis ratio de his actibus.

34
An suspensio à beneficio priuatur actum eligendi, qui ratio ne beneficii sit competens.

Atque hinc expeditur aliud dubium, quod hic solet excitari de actu eligendi, si conueniat ratione beneficij, an quis illo priuatur, eo quod à tali beneficio suspensus sit. Videri enim potest ita esse asserendum: nam si collatio beneficij fructus Episcopatus dicitur, cur non etiam electio dicitur fructus illius beneficij? ergo concluditur sub prohibitione fructuum. Atque in hanc partem citatur Glossa per textum ibi in cap. Cum dilectus, de Conseruand. & in cap. Cum bona, de Aetat. & qualitat. sed illa iura non loquuntur in speciali de suspensione à beneficio, sed absolute de suspensis; vnde facile possint exponi de suspensis omnino, vel ab officio, vel à iure eligendi. Dicendum ergo est, suspensionem à beneficio posse nihilominus eligere; quia electio non est fructus beneficij, neque actus eius, ut beneficium est, sed est actus officij spiritualis, cui annexum est beneficium: ac propterea sicut per talem suspensionem non suspenditur officium quoad alios actus, ita nec quoad electionem. Quod non male confirmatur ex cap. Cum in curia, §. vltim. de election. ex Concilio Lateranensi sub Alexandro III. part. 1. cap. 3. ubi clerici, qui contra formam ibi præscriptam aliquem eligunt, & à beneficiis suspenduntur, & pro tunc eligendi potestate priuantur: ergo signum est priuationem eligendi non includi in suspensione à beneficio. Quo argumento vtuntur ad hanc sententiam confirmandam, Glossa in cap. Cupientes, §. Ceterum. de electione. in 6. Abbas in cap. Cum Vintoniensis, de electione, n. 10. & in c. Cum dilectus, de consuetudine, num. 20.

Glossa. Abbas.

35
Obiectio ex ca. Quisquis de elect.

Sed obicit potest caput. Quisquis, de electione, ex Concilio Lateranensi sub Innocentio III. capite 25. ubi qui electionem quandam ipso iure irritam præsumpserint celebrare, Ab officio, & beneficiis penitus per triennium suspenduntur, eligendi tunc potestate priuati. Ex quibus verbis si argumentum factum est efficax, etiam posset inferri in suspensione ab officiis non includi suspensionem potestatis eligendi: quod plane falsum est. Illum vero textum, omittit Glossa ibi, quæ ad rem non loquitur, ego sic intelligendum puto, suspensionem ab officio & beneficio ibi non ipso facto imponi, sed per iudicem imponen-

Solutio.

dam decerni, ut patet ex illo verbo, suspendantur: ab eligendo autem saltem pro illa vice ipso facto suspenduntur: non enim dixit: Eligendi potestate priuatur, sed priuati, scilicet ipso facto: & ideo necessarium fuit hanc penam distincte explicare. Quod tamen in Concilio Lateranensi sub Alexandro III. non ita est, vtrique suspensio tanquam distincta ipso facto imponitur, ut patet: nam eodem verbo, & tenore dicitur: Nouerint se priuatos potestatis eligendi, & per triennium à beneficiis suspensos. Igitur in fructibus beneficiorum quibus suspensio hæc priuat, non comprehenduntur actiones propriæ ipsius officij, etiam illæ honores potius existimentur, quam onera, & quamuis temporale aliquod commodum secundum hominum existimationem secum asferre videantur. Duo vero alia dubia, quæ de fructibus hic attingi possunt, in sectione sequente expediuntur.

SECTIO II.

Quid sit, & quem effectum habeat suspensio quæ à beneficio solum ex parte fit.

Vpono duobus modis posse suspensionem esse partialem: Primo comparatione facta ad multitudinem beneficiorum. Secundo per comparationem ad fructus eiusdem beneficij. Priori modo contingit, quando eadem persona habens plura beneficia, ab vno, vel à quibusdam suspenditur, & non ab aliis, vel quia suspenditur à beneficiis, quæ habet in vno loco vel Ecclesia, & non ab his, quæ alibi habet iuxta cap. Cupientes, & cap. Si compromissarius, de electione, in 6. vel quia, licet plura beneficia habeat in vna Ecclesia, ab vno, & non ab aliis suspenditur. Et quocunque istorum modorum fiat, habet rationem censuræ simpliciter, & potest dici suspensio maior, non comparatiua, sed absoluta locutione, ut supra declaratum est. Respectu vero beneficij dicitur suspensio partialis, quæ à parte fructuum, & non ab omnibus priuat: ita enim interdum fieri annotauit Glossa in Clementina 2. de vita, & honestate cleric. & ex Clementina 2. de aetat. & qualitat.

Et de hoc genere suspensionis aliqui negant esse proprie censuram; imo nec suspensionem simpliciter, sed tantum secundum quid; eo quod sub nulla ratione sit suspensio in totum, sed tantum in parte reliquæ enim suspensiones partiales quamuis respectu personarum tales sint, tamen respectu Ecclesiæ, seu loci dici possunt totales: vel licet respectu loci sit suspensio partialis, respectu beneficij est totalis: at vero hæc, quam nunc consideremus, mere partialis est: & ideo non videtur esse simpliciter suspensio, sed tantum secundum quid. Verum hoc spectat ad modum loquendi: nam moraliter rem considerando, hæc suspensio potest esse maioris momenti, quam alia, quæ sit totalis: vnde non est dubium, quin sit pena, & interdum valde grauis, & si pro contumacia feratur, non video quid illi desit, ut sit propriissima censura. Non est enim de ratione censuræ, ut sit priuatio totalis, nisi respectu sui obiecti, ut sic dicam: quomodo excommunicatio minor est talis priuatio respectu vsus passiuæ sacramentorum; quæ non sit respectu totius vsus, seu communicationis: sic ergo illa suspensio omnino priuat tali parte, verbi gratia, dimidia, aut tertia, vel alia simili, vel priuat distributionibus, aut primitiis, vel redditibus talis possessionis, vel quid simile. Hæc ergo suspensio vera etiam censura esse potest, & dici simpliciter suspensio, quanquam si pars illa, qua priuat, minima

minima sit, non male dicatur suspensio minor, vt in A
superioribus diximus.

Effectus partialis suspensionis à beneficio exponitur.

A tque hinc facile constat resolutio alterius par-
tis de effectu huius suspensionis: cum enim mul-
tiplex sit hæc partialis suspensio, vnaqueque illum
habet effectum, quem verba ipsa determinantia
suspensionem declarant, & non alium. Quia talia
verba de se sunt efficacia; & id operantur, quod si-
gnificant, & non amplius: quia effectus non potest
excedere virtutem causæ: & quia limitatio illa, quæ
per determinationem fit, est exclusio aliorum effe-
ctuum, vt in superioribus est dictum: eadem namq[ue]
proportione hæc intelligenda sunt, quia cætera de-
clarauimus. Vnde, quando suspensio est partialis re-
spectu personæ, vel loci, cum sit totalis respectu be-
neficii, aut beneficiorum priuat illorum fructibus
cum proportione ad totalem, nam respectus eo-
dem modo ponderanda sunt verba. Quando vero
suspensio omnino est partialis, id est à parte benefi-
cij, tunc designatio partis est exclusio aliarum, ta-
men respectu talis partis poterit considerari illa sus-
pensio per modum integræ priuationis, & ita re-
spectu illius eandem proportionem seruat.

Quia vero in superioribus diximus suspensio-
nem ab omnibus beneficiis simpliciter latam, atque
adeo totalem prohibere nouam beneficii consecu-
tionem, aduertendum est, quod, licet aliquis suspē-
datur ab omnibus beneficiis, si tamen id fiat cum
additione huius particule, *Quæ obinet*, vt in Cle-
mentina 2. de vita & honestate clericor. illam non
esse suspensionem totalem, sed partialem, cum sus-
pensio simpliciter non tantum præsentia, sed etiam
futura respiciat: illa vero suspensio per illam parti-
culam, *Quæ obinet*, ad præsentia determinetur. Vn-
de ex adiectione illius particule, quæ in illo textu sit,
optime colligitur, quando illa non additur, sed sus-
pensio à beneficiis simpliciter fertur, vniuersalio-
rem esse suspensionem. Quo fit, vt per illam suspen-
sionem, sic limitatam non prohibeatur quis à susce-
ptione noui beneficii, quando quidem non est sim-
pliciter suspensus à fructibus ecclesiasticis, sed à ta-
libus: ergo respectu aliorum nihil prohibet. Fit et-
iam inde, vt, qui beneficiū Ecclesiasticum nō habet,
illam suspensionem non incurrat, quia solum suspen-
dit à beneficiis, quæ aliquis habet. Et vtrumque infi-
nuatur in illa Clementina secunda, dum statim ad-
ditur alia pœna pro illo, qui beneficium Ecclesiasti-
cum non habet, scilicet, quod per sex menses inha-
bilis ad illud obtinendum reddatur: quæ pœna ge-
nus quoddam suspensionis esse censetur: proprius
vero dicitur inhabilitas quædam, vt ex supra dictis
constat: ex quibus etiam clara sunt omnia, quæ de
his effectibus desiderari possunt.

*An suspensus à beneficio alendus sit ex fructi-
bus eius.*

D Vo vero declaranda supersunt, quæ vtrique sus-
pensioni à beneficio totali, & partiali commu-
nia sunt, seruata proportione. Primum est, quid a-
gendum sit, si clericus indigeat ad suam sustentationem
illis fructibus beneficii, vel eorum parte, quibus per
suspensionem priuatur, an cogendus sit mendicare,
vel illi subueniendum sit. Simile dubiū
tractauimus supra de excommunicatione maiori: vnde
solum addendum est, quando suspensio fertur pro
contumacia (in quo cum excommunicatione con-
uenit) eandem esse de vtraq[ue] rationem. Quia quan-
tumcunque sic suspensus indigeat, illi subuenien-
dum non est de fructibus beneficii: sua enim volun-

tate, & culpa quasi continue durante, eam patitur
necessitatem, qua facile liberari poterit recedendo
à contumacia: licet enim absolueretur, & fructibus be-
neficii frui inciperet. Nec est inconueniens, quod talis
clericus cogatur mendicare, non enim cogitur
simpliciter, sed ex suppositione suæ prauæ voluntatis;
minusque inconueniens illud est, quam quod ex
sua iniquitate commodum reportet in vilipendi-
um Ecclesiasticæ obedientiæ, & disciplinæ. At ve-
ro, quando suspensio fertur in puram pœnam com-
missi delicti, tunc propter decentiam ordinis clericalis,
& quia iam non est in potestate illius personæ
facere, quo illa pœna tollatur, nam quantumcunque
resipiscat, & Ecclesiæ obediat, sustinebit illam, ideo
ex illis fructibus ei commode subueniendum est.
Non tamen arbitrio, vel autoritate propria, sed
superioris, nisi suspensio sit tantum ipso iure con-
tracta, & sic occulta, vel alia rationabilis causa oc-
currat, tunc enim arbitrio prudenti poterit ex suo
beneficio ali sufficienter, iuxta superius dicta in si-
mili effectu excommunicationis maioris. Et hæc re-
solutio communis est Panormitani, & aliorum in
cap. *Pastor alius*, §. *Verum*, de appellat. & alios retuli ci-
tato loco.

Aliud dubium est, an qui ob suspensionem hanc
fructibus beneficii priuatus est, illos aliquando re-
cuperare possit: quod etiam in dicto loco tractaui-
mus, & eodem modo expediendum est. Si ergo sen-
tentia & valida, & iusta fuerit, fructus per illam ab-
lati recuperari non possunt per se, ac seclusa dispen-
satione, quia priuatio de se est perpetua; nullumque
ius ad talia bona relinquit. Quod etiam de suspen-
sione, quæ imponitur, vt recedatur à contumacia,
verum est, nam fructus amissi tempore contuma-
ciæ, non recuperantur postea propter subsequen-
tem poenitentiam, & absolutionem. Quia illa pri-
uatio fuit condigna pœna contumaciæ, & illud
comparatur tanquam iusta, & pura pœna, quæ pri-
uat simpliciter iure perpetuo ad huiusmodi fru-
ctus. Alioqui si cum absolutione fructus restitue-
rentur, parum cogeret & puniret talis censura.

At vero si contingat in aliquem ferri sententiam
suspensionis ipso iure nullam, vel sententiam de-
claratoriam criminis habentis annexam hanc cen-
suram ipso facto incurrendam, fundatam in falsis
testimoniis, & contra facti veritatem, & ob eam
priuari aliquem fructibus beneficii sui, ius semper
retinet ad recuperandos illos fructus, vel pœnam
idem iudicem, aut superiorem, si tempore, & modo
competenti de nullitate sententiæ, vel clara iniusti-
tia constiterit, aut certe, si propter iniustam vim,
aut defectum probationis ea via non potuerit: oc-
culte poterit ea retinere, vel obseruare, si occasio se
obtrulerit id faciendi absque scandalo, vel alterius
iniuria. Hoc enim, per se loquendo, in omni mate-
ria iustitiæ licitum est: quanquam in presenti diffi-
cilius possit in praxi fieri, eo quod huiusmodi fru-
ctus, si semel auferantur in pauperes, & alios pios
vix expenduntur. Nihilominus quod diximus, de
iure verum est: modus autem, vel occasio executio-
nis ad factum pertinet, quod prudentiæ, & consci-
entiæ eius, qui iniustam læsionem passus est, relin-
quitur. Idemque dicendum cenfeo quoties per ta-
lem suspensionem iniustitiam, contra commutatio-
nem quis passus est, quia ius habet recuperandi fru-
ctus: quia iniustitia non infert damnum auferendo
ius recuperandi illud, si fieri possit. De quo vi-
deantur supra dicta de excommunica-
tione, nam est eadem
ratio